

Finansijski izvještaji za 2017. godinu i izvještaj nezavisnog **revizora**

Grawe osiguranje a.d. Banja Luka

FEBRUAR 2018.

S A D R Ž A J

Izvještaj nezavisnog revizora.....	1
Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2017. godine	5
Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine	6
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2017. - 31.12.2017. godine.....	7
Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2017. - 31.12.2017. godine	8
1. Osnovni podaci o društvu	9
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	9
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	11
4. Značajne računovodstvene procjene	19
5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja.....	21
6. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose.....	21
7. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	22
8. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi.....	22
9. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	23
10. Finansijski prihodi.....	23
11. Zarada po akciji.....	23
12. Dugoročni finansijski plasmani	24
13. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	25
14. Druga potraživanja	25
15. Kratkoročni finansijski plasmani.....	25
16. Gotovinski ekvivalenti i gotovina.....	25
17. Aktivna vremenska razgraničenja.....	26
18. Osnovni kapital.....	26
19. Dugoročna rezervisanja.....	26
20. Obaveze za premiju i specifične obaveze.....	26
21. Druge obaveze iz poslovanja.....	27
22. Pasivna vremenska razgraničenja	27
23. Transakcije sa povezanim licima	27
24. Upravljanje rizicima osiguranja	28
25. Upravljanje finansijskim rizicima	28
26. Upravljanje rizikom kapitala	29
27. Mišljenje ovlašćenog aktuara.....	29
28. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	30
29. Informacije o segmentima	30

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV

78 000 Banja Luka

Republika Srpska

Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@grantthornton.ba

www.grantthornton.ba

Akcionarima Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Akcionarskog društva za osiguranje Grawe, Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosudjivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Aкционарима Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Izvještaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2017. godinu, sastavljen od strane Društva na osnovu zahtjeva datih u članu 24. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, članu 284. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske i članu 5. Pravilnika o sadržaju, načinu i rokovima za dostavljanje izvještaja, obaveštenja i drugih podataka društava za osiguranje, usklađen je sa finansijskim izvještajima Društva za 2017. godinu.

Banja Luka, 09. februar 2018. godine

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor

Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2017. u KM	2016. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	5	16.842.843	16.890.918
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja		17.959	20.826
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja		1.047	785
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja		2.025	-
Drugi poslovni prihodi		28	27
		16.863.902	16.912.556
Poslovni rashodi			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	6	(7.259.085)	(8.142.968)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	7	(7.898.552)	(7.637.965)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja		(8.348)	(11.326)
		(15.165.985)	(15.792.259)
Troškovi sprovodenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja		(68.838)	(58.566)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	8	(3.649.313)	(3.353.866)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	9	(429.505)	(408.604)
		(4.147.656)	(3.821.036)
Ukupno poslovni rashodi		(19.313.641)	(19.613.295)
POSLOVNI GUBITAK		(2.449.739)	(2.700.739)
Finansijski prihodi	10	4.641.860	4.813.980
Finansijski rashodi		(174.679)	(285.422)
Ostali prihodi		66.334	122
Ostali rashodi		(27.106)	(6.955)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		2.056.670	1.820.986
Porez na dobit		-	-
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA		2.056.670	1.820.986
ZARADA PO AKCIJI	11	338,83	300,00

Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema		133.812	144.097
Dugoročni finansijski plasmani	12	86.295.498	64.663.523
		86.429.310	64.807.620
Tekuća imovina			
Dati avansi		46.447	71.598
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	13	412.731	395.814
Potraživanja iz specifičnih poslova		-	1.868
Druga potraživanja	14	1.392.138	1.127.680
Kratkoročni finansijski plasmani	15	2.467.823	10.458.506
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	5.040.774	8.812.458
Aktivna vremenska razgraničenja	17	1.871.599	1.547.121
		11.231.512	22.415.045
UKUPNA AKTIVA		97.660.822	87.222.665
Kapital			
Osnovni kapital	18	6.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka		620.492	620.492
Nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		1.125.595	953.612
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(137.170)	(132.901)
Neraspoređeni dobitak		6.927.539	5.477.869
		14.606.456	12.989.072
Dugoročna rezervisanja	19	75.460.787	67.477.735
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	20	358.807	252.424
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		26.254	24.509
Druge obaveze iz poslovanja	21	1.068.664	930.651
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze		67.293	67.864
Pasivna vremenska razgraničenja	22	6.072.561	5.480.410
		7.593.579	6.755.858
UKUPNA PASIVA		97.660.822	87.222.665

Bilans tokova gotovine za period 01.01. - 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	2017. u KM	2016. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljenih avansi	16.104.849	15.174.597
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	758.413	1.122.118
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	(6.143.300)	(5.974.948)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(350.288)	(333.321)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(3.931.600)	(3.601.351)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(42.735)	(49.731)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.395.339	6.337.364
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	3.264.238	3.119.312
Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	1.653	2.050
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	20.027.606	23.322.233
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina	(35.565)	(26.027)
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	(32.198.306)	(24.625.546)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(9.590.374)	1.792.021
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	(576.650)	(668.894)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(576.650)	(668.894)
NETO PRILIV (ODLIV) GOTOVINE	(3.771.685)	7.460.491
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	8.812.458	1.351.967
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	5.040.773	8.812.458

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01. - 31.12.2017.
godine

	<i>Osnovni kapital</i>	<i>Ostale rezerve</i>	<i>Nerealizovani dobici/gubici</i>	<i>Neraspoređeni dubitak</i>	<i>Ukupno</i>
U KM					
Stanje na 31.12.2015. god.	6.070.000	556.131	1.317.396	4.425.343	12.368.870
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	(496.685)	-	(496.685)
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	1.820.986	1.820.986
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	64.361	-	(768.460)	(704.099)
Stanje na 31.12.2016. /01.01.2017. god.	6.070.000	620.492	820.711	5.477.869	12.989.072
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	167.714	-	167.714
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	2.056.670	2.056.670
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	(607.000)	(607.000)
Stanje na 31.12.2017. god.	6.070.000	620.492	988.425	6.927.539	14.606.456

1. Osnovni podaci o društvu

Akcionarsko društvo za osiguranje GRAWE, Banja Luka (u daljem tekstu Društvo) registrovano je u Osnovnom sudu u Banjoj Luci 15. oktobra 2001. godine pod brojem uloška 4-2-00, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja života broj 04-2740 od 06. jula 2001. godine. Rješenjem istog Ministarstva br. 04-4455/08 od 10. juna 2003. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova ostalih osiguranja.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 30. oktobra 2007. godine upisano je u sudski registar usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05), a u skladu sa rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 05-128-1/07 i br. 05-128-2/07 od 06. avgusta 2007. godine kojim je Društvo dobilo dozvolu za obavljanje poslova:

- životnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka d) Zakona o društvima za osiguranje
- neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) istog zakona.

Sjedište Društva je u Banjoj Luci , ul. I Krajiskog korpusa br. 39.

Matični broj Društva je: 1949039, a JIB je 4400887090001.

Na dan 31. decembra 2017. godine društvo zapošljava 8 radnika. (na dan 31. decembra 2016. godine 8 radnika.)

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Oslove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Društvo sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji, pravna lica i preduzetnici u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumjeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2017. godinu u Republici Srpskoj nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Društvo nije u potpunosti primjenoilo MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine. Imajući u vidu materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 108/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik RS“, broj 63/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 63/16).

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjuvanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i prepostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme, procjene obezvrđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, fer vrjednovanje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se ne kotiraju, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanja za izravnjanje rizika, druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

a) Prihodi od premije osiguranja

Prihodi se iskazuju po fakturisanoj premiji. Iskazuju se na dan dospijeća premije, a u zavisnosti od načina plaćanja i glavnog dospijeća premije umanjuju se za prenosnu premiju. Otpisi potraživanja za premiju osiguranja, uslijed raskida ili kapitalizacije Ugovora o osiguranju su evidentirani na rashodima. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrstama osiguranja.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i režijski dodatak. Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva. Društvo ne izdvaja sredstva preventive, budući da Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka i Pravilnikom o preventivi nije propisano da će se iz bruto premije izdvajati sredstva za preventivu.

Prihodi se prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja koriguju za prenijetu prenosnu premiju (povećanje) i umanjuju za prenosnu premiju za tekuću godinu. Obračun prenosne premije vršen je pojedinačno po polisi. Obračun je izvršen primjenom metode „pro rata temporis“, sa tačnim vremenskim razgraničenjem, srazmjerno trajanju osiguranja, za pokriće budućih obaveza Društva. Prenosna premija osiguranja života je uključena u matematičku rezervu životnih osiguranja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

b) Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose predstavljaju rezervisanja za matematičku rezervu i rezervu za učešće u dobiti osiguranja života.

c) Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i troškove nastale angažovanjem vještaka za procjenu šteta životnih i neživotnih osiguranja.

d) Rashodi po osnovu premije reosiguranja

Rashodi po osnovu premije reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Bosna RE sa kojim je Društvo skloplilo ugovore o reosiguranju.

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja predstavljaju provizije koje Društvo naplaćuje od Bosna RE kod koga reosigurava svoj portfelj.

e) Matematičke rezerve

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i svih osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

f) Rezervisane štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, kao i za nastale neprijavljene štete u tekućem obračunskom periodu.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja predstavljaju rashode za obavljanje djelatnosti osiguranja. Podijeljeni su na troškove pribave i troškove uprave. Troškovi pribave uključuju sve direktnе troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizija. Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nisu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju.

Društvo ne vrši razgraničenja troškova sprovođenja osiguranja, tako da oni u cijelosti padaju na teret tekuće godine.

h) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR, primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili slijedeći:

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
EUR	1,95583	1,95583

i) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(i) **Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope
Kancelarijski namještaj	11,00%
Kancelarijske mašine	14,29%
Kompjuterska oprema	20,00%
Ostala oprema	20,00%
Softver	20,00%
Službena vozila	14,29%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljen u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomski koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

j) **Umanjenje vrijednosti imovine**

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procjeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

k) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

I) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasificira finansijska sredstva u neku od slijedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stecena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasificira finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskonтуje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Krediti (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Krediti (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrijeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva naznačena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća i krediti (zajmovi) i potraživanja.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrijednosti. Umanjenja za gubitke po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti se priznaju direktno u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Banjalučkoj berzi na dan bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine. Sredstva za koja ne postoji aktivno tržište i za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrijedenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procjenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrijedenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Obezvrijedenje akcija, klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koje se ne kotiraju na Banjalučkoj berzi vrši se u slučaju značajnog ili dugotrajnog pada fer vrijednosti posmatrane akcije ispod njene knjigovodstvene vrijednosti. Prethodno priznati rashodi obezvrijedenja po ovom osnovu se ne uklidaju kroz bilans uspjeha. Svako naknadno povećanje fer vrijednosti se priznaje direktno u okviru kapitala.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(m) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjuvanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promijene računovodstvenih procena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosne imovine.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih i spornih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 10/09), i u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj 91/14 od 15.10.2014. godine) i kao i na osnovu procjene rukovodstva Društva zasnovane na istorijskom iskustvu. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev one već prikazane u finansijskim izvještajima.

(d) Matematičke rezerve

Društvo vrši obračun matematičkih rezervi osiguranja života primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i sva osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja

Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	2017. u KM	2016. u KM
<i>Prihodi od premije životnih osiguranja</i>		
Prihod od premije osiguranja život	16.607.678	15.937.827
Prihod od dodatka za troškove zaključenja ugovora	37.613	32.273
Promjena prenosne premije osiguranja života	(320.445)	(105.385)
Promjena prenosne premije- nezgoda	(41.785)	(17.146)
Prihod od provizije iz reosiguranja- nezgoda	136.412	126.192
Prihod od provizije iz reosiguranja- život	109.362	101.510
Prihod od provizije iz dobitka iz reosiguranja	95.299	73.055
	16.624.134	16.148.326
<i>Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta životnog osiguranja</i>		
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja nezgoda	164.638	231.456
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja-život	34.585	85.544
	199.223	317.000
<i>Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja život. osiguranja, reosiguranja i retrocesija</i>		
Prihod od smanjenja rezervisanja štete- život	-	297.786
Prihod od smanjenja rezervisanja štete- nezgoda	-	93.316
Prihod od smanjenja rezervisanja- jubilarne nagrade	2.604	-
	2.604	391.102
Ostali prihodi po osnovu životnog osiguranja	16.882	34.490
Ukupno prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja:	16.842.843	16.890.918

6. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	2017. u KM	2016. u KM
Izdvajanje za matematičku rezervu	7.152.842	7.543.976
Izdvajanje za učešće u dobiti	313.524	443.675
Rezervisani udio u dobiti	(207.281)	155.317
Ukupno rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose:	7.259.085	8.142.968

7. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja

Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	2017. u KM	2016. u KM
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	6.872.150	6.832.458
<i>Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja, i retrocesija životno osiguranje</i>		
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- nezgoda	394.266	364.767
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- život	452.828	424.021
Rashodi po osnovu kamata reosiguranja- život	202	279
Promjena prenosne premije- reosiguranje nezgoda	(7.070)	(4.491)
Promjena prenosne premije -reosiguranje život	(14.726)	(15.719)
	825.500	768.857
Rezervisanja za štete, udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu životnih osiguranja	200.902	36.650
Ukupno naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja:	7.898.552	7.637.965

8. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi

Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	2017. u KM	2016. u KM
<i>Troškovi provizija</i>		
Prva provizija- život	1.491.367	1.283.767
Sljedeća provizija- život	676.771	642.727
Superprovizija- život	122.738	119.452
Prva provizija- imovina	109	64
Sljedeća provizija- imovina	466	867
	2.291.451	2.046.877
<i>Nematerijalni troškovi</i>		
Troškovi reprezentacije	138.821	141.008
Troškovi premije osiguranja	3.621	3.727
Troškovi platnog prometa i drugih bankarsk. usluga	43.847	64.787
Troškovi neproizvodnih usluga	383.018	332.479
Ostali nematerijalni troškovi	35.728	59.579
	605.035	601.580
<i>Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande</i>		
Troškovi zakupa	93.542	93.335
Troškovi reklame	241.868	240.668
	335.410	334.003
Troškovi poreza i doprinosa	302.935	287.043
Troškovi materijala, goriva i energije	114.482	84.363
Ukupno troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi:	3.649.313	3.353.866

9. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	345.387	333.244
Ostali lični rashodi i naknade	84.118	75.360
Ukupno troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	429.505	408.604

10. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2017. u KM	2016. u KM
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihod od kamata po viđenju	66.225	26.751
Prihod od kamata na depozite	636.304	979.848
Prihod od kamata na obveznice	2.458.502	2.046.809
Prihod od kamata na kredite	473.855	488.336
	3.634.886	3.541.744
<i>Ostali finansijski prihodi</i>		
Amortizacija obveznica	656.322	692.200
Prihodi od ulaganja u obveznice	349.317	578.157
Prihodi od dividendi	918	1.773
Prihod od ulaganja u akcije	204	-
Ostali finansijski prihodi	213	106
	1.006.974	1.272.236
Ukupno finansijski prihodi:	4.641.860	4.813.980

11. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2017. u KM	2016. u KM
Dobitak obračunskog perioda	2.056.670	1.820.986
Prosječan ponderisani broj akcija	6.070	6.070
Ukupno zarada po akciji:	338,83	300,00

12. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	14.775.268	15.047.989
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	71.520.230	49.615.534
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	86.295.498	64.663.523

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji su dati u narednoj tabeli:

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
<i>Dugoročni krediti</i>		
RB Nekretnine d.o.o. Banja Luka	606.072	683.315
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	497.201	612.131
Grave Nekretnine d.o.o. Banja Luka	4.836.593	4.957.353
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	2.735.402	935.899
	8.675.268	7.188.698
<i>Dugoročni depoziti</i>		
Nova banka a.d. Banja Luka	-	1.000.000
ProCredit Bank d.d. Sarajevo	500.000	1.500.000
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	-	3.000.000
Sberbank a.d. Banja Luka	1.817.823	2.479.635
UniCredit Banka a.d. Banja Luka	5.000.000	5.000.000
Sparkasse Bank d.d. Sarajevo	600.000	2.738.162
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	-	1.600.000
Dio dugoročnih depozita koji dospjevaju za naplatu u periodu do godinu dana	(1.817.823)	(9.458.506)
	6.100.000	7.859.291
Ukupno dugoročni finansijski plasmani u zemlji:	14.775.268	15.047.989

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su data u narednoj tabeli:

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Akcije	17.272	18.939
Obveznice stare devizne štednje	3.207.781	4.679.584
Obveznice ratne štete	12.506.657	10.013.675
Obveznice opština i gradova u RS	6.399.161	3.524.290
Dugoročne obveznice RS	49.389.359	31.379.046
Ukupno fin. sredstva raspoloživa za prodaju:	71.520.230	49.615.534

13. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci

Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Potraživanja po osnovu: - premije životnih osiguranja - premije neživotnih osiguranja	411.387 1.344	395.565 249
Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci:	412.731	395.814

14. Druga potraživanja

Druga potraživanja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Potraživanja za više plaćeni porez na dobit		
Ulaganja u obveznice		
Obveznice ratne štete	338.099	198.722
Dugoročne obveznice RS	997.065	865.270
Obveznice opština Šipovo	35.180	35.181
	1.370.344	1.099.173
Potraživanja od zaposlenih	35	-
Ostala potraživanja	30.013	30.007
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(8.254)	(1.500)
Ukupno druga potraživanja:	1.392.138	1.127.680

15. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Dio dugoročnih deponovanja i ulaganja koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	1.817.823	9.458.506
Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	650.000	1.000.000
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	2.467.823	10.458.506

16. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Žiro računi	5.039.012	8.810.915
Devizni računi	503	689
Blagajna	1.259	854
Ukupno gotovinski ekvivalenti i gotovina:	5.040.774	8.812.458

17. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
<i>Unaprijed obračunate ugovorene kamate i zakupnine</i>		
Pripadajuće kamate i zakupnine- obveznice	1.314.317	905.847
Pripadajuće kamate i zakupnine- depoziti	43.023	170.692
Pripadajuće kamate i zakupnine- krediti	31.175	28.870
	1.388.515	1.105.409
Prenosna premija – reosiguranje	335.329	313.923
Rezervisanje za štete – reosiguranje	146.400	125.692
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.355	2.097
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	1.871.599	1.547.121

18. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 6.070.000 KM sastoji se od 6.070 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1.000 KM po akciji.

Jedini akcionar Društva je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

19. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Matematička rezerva životnih osiguranja	67.885.017	60.108.729
Rezervisanja za učešće u dobitku	7.507.491	7.321.112
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	68.279	47.894
Ukupno dugoročna rezervisanja:	75.460.787	67.477.735

20. Obaveze za premiju i specifične obaveze

Obaveze za premiju i specifične obaveze	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Obaveze za premiju reosiguranja i retrocesija i zemlji	165.593	99.006
Obaveze za proviziju iz poslova osiguranja, reosiguranja i saosiguranja	193.214	153.418
Ukupno obaveze za premiju i specifične obaveze:	358.807	252.424

21. Druge obaveze iz poslovanja

Druge obaveze iz poslovanja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.055.169	916.745
Obaveze prema dobavljačima	13.169	13.582
Obaveze prema fizičkim licima po ugovoru	300	300
Obaveze za članarine i doprinose komor. i udruženj.	26	24
Ukupno druge obaveze iz poslovanja:	1.068.664	930.651

22. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Prenosne premije životnih osiguranja	5.292.522	4.930.291
Prenosne premije neživotnih osiguranja	7.522	9.023
Rezervisane štete životnih osiguranja	714.075	491.610
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	2.579	5.459
Druga pasivna vremenska razgraničenja	55.863	44.027
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	6.072.561	5.480.410

23. Transakcije sa povezanim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2017. i 2016. godine obavljene su slijedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	2017. u KM	2016. u KM
Obaveze:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(11.922)	(11.097)
	(11.922)	(11.097)
Potraživanja:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	-	-
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	4.836.593	4.957.354
	4.836.593	4.957.354
Neto potraživanja:	4.824.671	4.946.257

23. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Bilans uspjeha	2017. u KM	2016. u KM
Prihodi:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	-	775.170
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	293.552	300.603
	293.552	1.075.773
Rashodi:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(180.200)	(137.979)
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	(111.084)	(93.335)
	(291.284)	(231.314)
Neto rezultat:	2.268	844.459

24. Upravljanje rizicima osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik od osiguranja prenosi sa klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada šteta plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta. Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvaranje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca, kao ni stabilnost poslovanja. Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerjenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti.

25. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereni na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

25. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društvo vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procijenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na veći broj međusobno nepovezanih kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

26. Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanjuje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima, Društvo ne analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti.

27. Mišljenje ovlašćenog aktuara

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašćeni aktuar je u svom izveštaju izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2017. godinu.

28. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze

29. Informacije o segmentima

Segmenti poslovanja predstavljaju komponente Društva koje ostvaruju prihode i rashode, čije poslovne rezultate redovno pregleda rukovodstvo Društva i za koje postoje raspoložive zasebne finansijske informacije.

Rukovodstvo Društva je organizovalo poslovanje sa stanovišta svojih usluga. U tom kontekstu, postoje dva segmenta poslovanja. Shodno tome, na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je imalo 2 segmenta o kojima se izvještava: životno osiguranje i neživotno osiguranje.

Računovodstvene politike primjenjene prilikom sastavljanja finansijskih informacija o segmentima o kojima se izvještava su identične računovodstvenim politikama Društva objelodanjenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Informacije o segmentima o kojima se izvještava su date u nastavku teksta. Iznosi za prethodnu godinu su reklasifikovani u skladu sa MSFI 8 „Segmenti poslovanja“.

29. Informacije o segmentima (nastavak)

Prihodi i rezultati segmenata

	2017.	Život	Neživot	Ukupno u KM
POSLOVNI PRIHODI				
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	16.842.843	-	-	16.842.843
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja reosiguranja neživotnih osiguranja	-	17.959	-	17.959
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	1.047	-	1.047
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	-	2.025	-	2.025
Drugi poslovni prihodi	-	28	-	28
	16.842.843	21.059	16.863.902	
POSLOVNI RASHODI				
Funkcionalni rashodi				
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	(7.259.085)	-	-	(7.259.085)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	(7.898.552)	-	-	(7.898.552)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(8.348)	-	(8.348)
	(15.157.637)	(8.348)	(15.165.985)	
Troškovi sprovodenja osiguranja				
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(68.838)	-	-	(68.838)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(3.646.822)	(2.491)	-	(3.649.313)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(429.505)	-	-	(429.505)
	(4.145.165)	(2.491)	(4.147.656)	
Ukupno poslovni rashodi	(19.302.802)	(10.839)	(19.313.641)	
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)	(2.459.959)	10.220	(2.449.739)	
Finansijski prihodi				
Finansijski rashodi	4.445.873	195.987	-	4.641.860
	(172.901)	(1.778)	(174.679)	
Ostali prihodi				
Ostali rashodi	66.334	-	-	66.334
	(27.033)	(73)	(27.106)	
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	1.852.314	204.356	2.056.670	

29. Informacije o segmentima (nastavak)

Prihodi i rezultati segmenata (nastavak)

	2016.	Život	Neživot	Ukupno u KM
POSLOVNI PRIHODI				
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	16.890.918	-	-	16.890.918
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja reosiguranja neživotnih osiguranja	-	20.826	-	20.826
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	785	-	785
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	-	-	-	-
Drugi poslovni prihodi	-	27	-	27
	16.890.918	21.638	16.912.556	
POSLOVNI RASHODI				
Funkcionalni rashodi				
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	(8.142.968)	-	-	(8.142.968)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	(7.637.965)	-	-	(7.637.965)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(11.326)	-	(11.326)
	(15.780.933)	(11.326)	(15.792.259)	
Troškovi sprovođenja osiguranja				
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(58.566)	-	-	(58.566)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(3.350.102)	(3.764)	-	(3.353.866)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(408.604)	-	-	(408.604)
	(3.817.272)	(3.764)	(3.821.036)	
Ukupno poslovni rashodi	(19.598.205)	(15.090)	(19.613.295)	
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)				
	(2.707.287)	6.548	(2.700.739)	
Finansijski prihodi				
Finansijski rashodi	4.620.165	193.815	-	4.813.980
	(283.562)	(1.860)	-	(285.422)
Ostali prihodi	-	122	-	122
Ostali rashodi	(6.951)	(4)	-	(6.955)
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	1.622.365	198.621	1.820.986	

29. Informacije o segmentima (nastavak)

Sredstva i obaveze segmenata

	2017.	Život	Neživot	Ukupno u KM
Stalna imovina				
Nekretnine, postrojenja i oprema	133.812	-		133.812
Dugoročni finansijski plasmani	82.759.307	3.536.191		86.295.498
	82.893.119	3.536.191		86.429.310
Tekuća imovina				
Zalihe i dati avansi	46.447	-		46.447
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	411.387	1.344		412.731
Potraživanja iz specifičnih poslova	-	-		-
Druga potraživanja	1.392.138	-		1.392.138
Kratkoročni finansijski plasmani	2.467.823	-		2.467.823
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	5.038.401	2.373		5.040.774
Aktivna vremenska razgraničenja	1.246.184	625.415		1.871.599
	10.602.380	629.132		11.231.512
UKUPNA AKTIVA	93.495.499	4.165.323		97.660.822
Kapital				
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000		6.070.000
Rezerve iz dobitka	346.853	273.639		620.492
Nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.100.632	24.963		(1.125.595)
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava	(137.170)	-		(137.170)
Neraspoređeni dobitak	6.143.911	783.628		6.927.539
	10.454.226	4.152.230		14.606.456
Dugoročna rezervisanja	75.460.787			75.460.787
Kratkoročne obaveze				
Obaveze za premiju i specifične obaveze	356.633	2.174		358.807
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	26.254	-		26.254
Druge obaveze iz poslovanja	1.067.907	757		1.068.664
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	67.293	-		67.293
Pasivna vremenska razgraničenja	6.062.399	10.162		6.072.561
	7.580.486	13.093		7.593.579
UKUPNA PASIVA	93.495.499	4.165.323		97.660.822

29. Informacije o segmentima (nastavak)

Sredstva i obaveze segmenata (nastavak)

	2016.	Život	Neživot	Ukupno u KM
Stalna imovina				
Nekretnine, postrojenja i oprema	144.097	-		144.097
Dugoročni finansijski plasmani	61.212.888	3.450.635		64.663.523
	<u>61.356.985</u>	<u>3.450.635</u>		<u>64.807.620</u>
Tekuća imovina				
Zalihe i dati avansi	71.598	-		71.598
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	395.565	249		395.814
Potraživanja iz specifičnih poslova	1.867	-		1.867
Druga potraživanja	1.127.680			1.127.680
Kratkoročni finansijski plasmani	10.258.506	200.000		10.458.506
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	8.810.704	1.754		8.812.458
Aktivna vremenska razgraničenja	1.244.243	302.877		1.547.120
	<u>21.910.163</u>	<u>504.880</u>		<u>22.415.043</u>
UKUPNA AKTIVA	<u>83.267.148</u>	<u>3.955.515</u>		<u>87.222.663</u>
Kapital				
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000		6.070.000
Rezerve iz dobitka	346.852	273.639		620.491
Nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	938.028	15.583		953.611
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava	(132.901)	-		(132.901)
Neraspoređeni dobitak	4.898.597	579.272		5.477.869
	<u>9.050.576</u>	<u>3.938.494</u>		<u>12.989.070</u>
Dugoročna rezervisanja	<u>67.477.735</u>			<u>67.477.735</u>
Kratkoročne obaveze				
Obaveze za premiju i specifične obaveze	250.452	1.972		252.424
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	24.508	-		24.508
Druge obaveze iz poslovanja	930.118	532		930.650
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	67.864	-		67.864
Pasivna vremenska razgraničenja	5.465.895	14.517		5.480.412
	<u>6.738.837</u>	<u>17.021</u>		<u>6.755.858</u>
UKUPNA PASIVA	<u>83.267.148</u>	<u>3.955.515</u>		<u>87.222.663</u>

29. Informacije o segmentima (nastavak)

Informacije u vezi sa najvećim kupcima

Usljed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

Geografske informacije o prihodima od prodaje

Društvo ostvaruje sve svoje prihode na teritoriji Republike Srpske.

Odgovorno lice

